

žilo tu 1810 a domovské právo mělo 2018 Židů. Za první republiky počet klesl na 400. Uzařené ghetto vzniklo až po roce 1727. Bylo odděleno dvěma bránami a několika řetězy.

Židé to neměli v Boskovických lehké, jako ostatně nikde. Měli řadu vlastních institucí, ale málo práv. Viz např. nařízení z roku 1565 o zákazu prodeje zboží po okolních vesnicích, tzv. hauzírnictví. Omezený prostor ghetta vedl k mnoha tragédiím. V letech 1715 – 1716 zemřelo na mor několik set Židů, měšťané před nákazou zatloukli brány ghetta. Ničily je časté požáry. 1. května 1823 lehla téměř celá čtvrť popelem.

Od 15. až 16. století se Židé více věnovali obchodu a řemeslům. Po roce 1848 se obec změnila v politicky samostatné městečko se starostou, policií a posléze hasiči. Ze všech židovských obcí na Moravě měly pouze boskovická a holešovská samostatný katastr. Židovská obec si udržovala dlouho osobitost a lpěla na tradicích.

Ve druhé polovině 19. století se začali movitější stěhovat do křesťanské čtvrti a jiných měst. Židovská čtvrť se stala domovem sociálně slabších (židů i křesťanů). Politicky samostatná obec byla zrušena v roce 1919 a sloučena s městem. Židé si po náboženské stránce svéráz ponechávali, ale jinak se asimilovali. Roku 1942 byli odvezeni do koncentračních táborů. Vrátilo se 14 lidí.

Domy zachrály a mnohé byly zlikvidovány. Přesto je z dnešních 79 domů dvacet chráněno spolu s kašnou, masnými krámy či bránou.

Průvodce ghetttem

Začít můžete u vstupní židovské brány z roku 1753 v Hradní ulici, jedinou dochovanou bránou do ghetta. Měla vrata, která se na noc zavírala.

Projdete do Plačkovy ulice s řadou domů s minulostí i příběhy. Po pár metrech narazíte na první chráněný dům (č. 2), který po požáru v roce 1823 majitel Salomon Beamt obnovil. Fasáda napodobuje empírový styl tehdy nového

Boskovický židovský hřbitov

zámku. Kovový hák zbyl z držáku štítu obuvnické firmy.

Dům č. 25 patří k nejstarším. Má renesanční sklep a barokní jádro. Koncem 19. století se sem přistěhoval rituální řezník Fleischmann. Jeho dcera Rosa odjela do Vídně a stala se novinářkou. Seznámila se s Jurijem Dimitrovem, vůdcem bulharského dělnického hnutí, tajně za ní dojížděl i do Boskovic. Po lipském procesu se vzali a žili v SSSR. Fleischmannovi se za nimi odstěhovali. Syn Bernard bojoval jako dělostřelec ve Svobodové armádě.

Nad vchodem domu č. 6 se zachovala kovová deska s hebrejským nápisem: „Bílá na černém – na památku zničení – 1832“. Letopočet značí rok nové výstavby po požáru. V přízemí je židovské muzeum. Dům č. 12 koupila ve 20. století Židovská náboženská obec a patří k nejmalebnějším v ghettu.

Je plno domů, které chráněny nejsou, byť si památkáři myslí, že by měly být. A je plno domů, které chráněny jsou, ale

nepoznáte proč. K chráněným nepatří třeba dům v Plačkově 45, tzv. Rabinův dům. Majitel povolil roku 1711 Židům zřídit na parcele tři masné krámy. Roku 1727 pak dům koupil židovský rychtář Donát. Pak přešel dům pod vrchnost, která zde zřídila „hospodu knížecí“.

Restaurování Synagogy maior

Koncem 18. století tu sídlila škola a v roce 1851 dům koupila židovská obec jako sídlo rabinátu a rabinův byt. Masné krámy zanikly po roce 1854, →

TIP NA VÝLET

Boskovice jsou obklopeny lesy Drahanské vrchoviny a většina tras směřuje do klidových zón Kunštátska s pískovcovou jeskyní v Rudce. Jen asi 15 km od Boskovic narazíte na Moravský kras s vápencovými jeskyněmi. Táhne se od Brna a nabízí desítky zákoutí, turistických i cyklotras i naučných stezek. Už od února je otevřen přístup do jeskyní Balcarka a Kateřinka, ale také do sloupsko-šošůvských a punkevní jeskyně. A samozřejmě nejznámější propast Macocha. Nejdražší jsou vstupy do punkevní jeskyně, kde je ale v ceně plavba na lodičkách po jeskynní říčce. Vejdete se do 70 Kč na osobu a děti mají slevu.

KAM S DĚTI

Děti určitě nejvíc ocení návštěvu westernového městečka Wild West City. Je nedaleko Boskovic v pískovcovém lomu. S atmosférou salónů Divokého západu nabízí podívání na indiány, trapy, kovboje, nefalšované rodeo, westernové ježdění. Konají se zde country bály a posezení u ohně, na která právě ti nejmenší určitě nezapomenou. Ve westernovém městečku se přitom hraje od jara do podzimu a na programu nechybějí jízdy na koních, střelba z luku, hod oštěpem, výjízdky na koních do okolní přírody, základní jezdecký výcvik, veřejné tréninky v aréně, vystavování zatykačů, dětský tetovací salón, indiánské malování dětí, místní noviny, hod lasem, žebráci, zookoutek.

www.wildwest.cz

VOLNÝ ČAS A SPORT

Přímo ve městě je sportovní areál Červené zahrady s koupalištěm, tenisovými kurty, kuželnou, fotbalovým a atletickým hřištěm. Středisko zdraví zase nabízí americký vířivý bazén, tureckou lázeň, saunu, solárium a fitness centrum. Musíte se ovšem objednat, nejlépe na adrese: <http://stredisko.zdravi.web.worldonline.cz>